

Засідання педагогічної ради школи
протокол №3 від 30.11.2022 року

Доповідь практичного психолога Трийцятник Г.М.

Адаптація учнів 1 та 5 класів

Успішна адаптація до шкільного життя залежить від рівня готовності дитини до навчання в першому класі, сформованості основних передумов навчальної діяльності. Чим краще готовий організм дитини до всіх змін, пов'язаних із початком навчання в школі, до труднощів, яких не уникнути, тим легше вона їх подолає, тим спокійнішим буде процес пристосування до школи. Практика показує, що у дітей, не готових до систематичного навчання, набагато важче і триваліше проходить адаптація, пристосування до школи.

Дослідження показують, що відносно стійке пристосування до школи відбувається на 5–6-му тижні навчання. Однією з головних причин дезадаптації багато дослідників називають невідповідність функціональних можливостей дітей вимогам традиційного навчання, інакше кажучи, відсутність «шкільної зрілості». У числі інших причин можна назвати недостатній рівень інтелектуального розвитку дитини, його соціальну незрілість, невміння спілкуватися з оточуючими, незадовільний стан здоров'я. Усе це — комплекс внутрішніх причин, так звані «проблеми дитини».

Щоб ефективно вирішувати проблему шкільної дезадаптації, ми проводимо вивчення психологічного стану дітей: рівень тривожності, особливості самооцінки, мотивації дитини до навчання, емоційного комфорту в сім'ї.

ПРОТОКОЛ

групової психологічної діагностики

Дата (терміни) проведення: 25-29.11.2022

Мета діагностики: дослідити шкільну мотивацію учнів.

Проблема (зміст): згідно річного плану (вивчення адаптації учнів до навчання);

Діагностичний інструментарій: АНКЕТА ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ШКІЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ (за Н. Г. Лускановою)

Характеристика вибірки: учні 1 класу:

Обстежено 8 (всього за списком 9 учнів), у т. ч. хлопчиків 3,
дівчаток 5

Результати діагностики учнів 1 класу:

№ п\п	Прізвище, ім'я учня	Бали	Рівень мотивації
1	Софія	18	Високий
2	Христина	12	Середній
3	Мар'ян	15	Середній
4	Маріанна	17	Високий
5	Оксана	17	Високий
6	Ярослава	14	Середній
7	Артем	14	Середній
8	Максим	17	Високий

Висновки :

сформоване ставлення до себе як до школяра, висока навчальна активність – 6 учнів;

ставлення до себе як до школяра практично сформоване 2 учнів.

ставлення до себе як до школяра не сформоване - учнів.

Це негативне ставлення до школи - учнів .

Практичний психолог:

Високий рівень адаптації: першокласник позитивно ставиться до школи, пропонованим вимогам, сприймає адекватно навчальний матеріал і легко, глибоко і повно оволодіває програмним матеріалом, вирішує ускладнені завдання, старанний, уважний, проявляє великий інтерес до самостійної навчальної роботи, громадські доручення виконує охоче й сумлінно, займає в класі сприятливе статусне положення.

Середній рівень адаптації: першокласник позитивно ставиться до школи, його відвідування не викликає негативних переживань, розуміє навчальний матеріал, якщо вчитель викладає його детально і наочно, засвоює основний зміст навчальних програм, самостійно вирішує типові завдання, зосереджений і уважний при виконанні завдань, доручень, вказівок дорослого, але при його контролі, буває зосереджений тільки тоді, коли зайнятий чимось для нього цікавим (готується до уроків і виконує домашнє завдання майже завжди), громадські доручення виконує сумлінно, дружить з багатьма однокласниками.

Отже, успішність переходу від молодшої до середньої школи забезпечується врахуванням наступності й перспективності в розвитку дітей на цих суміжних освітніх ланках, зокрема цілеспрямованим формуванням у них психологічного механізму, що дозволить адекватно прийняти нову ситуацію діяльності і спілкування напередодні кризового періоду – психологічної готовності до навчання в основній школі. Це дозволить запобігти проявам

підліткової дезадаптації; сприятиме підвищенню потенціалу загального психічного розвитку дитини, її повноцінному особистісному розвитку, забезпечить подальшу успішність у навчанні.

Учні 5 класу доволі згуртовані та організовані, об'єднані спільними інтересами.

Загалом стосунки в колективі товариські, толерантні, приятельські. Діти можуть організовувати самостійно справи, підтримувати одне одного й допомагати.

Спостерігаючи за п'ятикласниками, я побачила, що дітям у школі цікаво: вони прагнуть бути активними, розумними, вони хочуть, щоб їх побачив, оцінив новий учитель і помітив у них усе найкраще. Більшість дітей переживає перехід у основну школу як важливий крок у своєму житті. Деякі пишаються тим, що вони подорослішали, інші мріють розпочати «нове життя». Адаптація в 5-му класі багато в чому схожа з адаптацією в 1-му класі. Що викликає стрес у п'ятикласників? Різкі зміни умов навчання, різноманітні та більш ускладнені вимоги, які ставлять до дітей середньої навчальної ланки, навіть зміна «статусу» в початковій школі на «наймолодшого» в середній – усе це є досить серйозним випробуванням. У цей період діти можуть стати невпізнаними: тривога, боязкість чи, навпаки, розв'язаність, надмірна метушливість, збудження охоплюють їх. У зв'язку з цим у них може знизитись працездатність, вони можуть стати забудькуватими, неорганізованими.

Але ж і ми, учителі, також проходимо період адаптації: нам потрібно запам'ятати нових учнів, вивчити їхні особливості, переключитися на роботу з п'ятикласниками, враховуючи основні психологічні особливості дітей цього віку. І чим швидше ми, педагоги, і учні, знайдемо ті спільні шляхи, тим швидше пройде адаптація в учнів 5-го класу.

Пам'ятайте:

Якщо дитину постійно критикувати - вона вчиться ненавидіти.

Якщо дитина живе у ворожнечі - вона вчиться агресивності.

Якщо дитину висміюють - вона стане замкнутою.

Якщо дитина зростає у докорах - формується почуття провини.

Якщо дитину підбадьорюють - вона починає вірити в себе.

Якщо дитину хвалять - вона вчиться бути вдячною.

Якщо дитина зростає в чесності - вона вчиться бути справедливою.

Якщо дитина живе в безпеці - вона вчиться вірити людям.

Якщо дитину підтримують - вона вчиться цінувати себе.

Якщо дитина живе в розумінні і доброзичливості - вона вчиться знаходити любов у цьому світі.

ПРОТОКОЛ

групової психологічної діагностики

Дата (терміни) проведення:

Мета діагностики: визначення рівня тривожності учнів.

Проблема (зміст): згідно плану роботи;

Діагностичний інструментарій: методика Філіпса.

Характеристика вибірки: (кількість, вік, гендерна характеристика тощо). учні
__5__ класу;

Обстежено __9__ (всього за списком __10__ учнів), у т. ч. хлопчиків __3__,
дівчаток __6__

Результати діагностики:

Рівні тривожності	Усього учнів	%	Дівчатка	%	Хлопчики	%
Високий рівень тривожності	-		.	-	-	-
Вище середнього рівня	-	-	-	-	-	-
Середній рівень тривожності	6	67	6	67	-	-
Нижче середнього рівня	3	33	-	-	3	33
Низький рівень тривожності	-		-	-	-	-

--	--	--	--	--	--	--